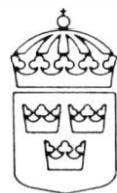

Motion till riksdagen

1987/88:Jo430

av Bertil Danielsson m. fl. (m, fp, c)

om lokalisering till Kalmar av
Östersjölaboratoriet

Mot.
1987/88
Jo430—432

Riksdagen har beslutat att frågan om inrättande av ett Östersjölaboratorium med inriktning i första hand på forskning och undersökning av kustvattenmiljön och på det kustnära fisket skall utredas. En utbyggnad av fiskeriverkets laboratorieverksamhet bör i detta avseende övervägas. (Jo 1987/88:4).

Såvitt vi funnit pågår överväganden inom regeringskansliet beträffande direktiv till den utredning som skall genomföras samt beträffande utredningsman.

Östersjön är ett hav som, genom sitt begränsade utbyte med världshaven och sin starkt positiva vattenbalans, är allvarligt utsatt för det moderna samhällets påverkan. Miljöproblemen har under de senaste åren accentuerats och behoven av effektiva undersökningar, forskning och åtgärdsprogram är i dag stora. Mot denna bakgrund vill vi starkt understryka behovet av att få en resurs till sydostkusten genom ett laboratorium som kan ge bättre kunskaper om samspelet mellan olika miljöfaktorer beträffande Östersjöns föroreningsituation samt dess påverkan på det kustnära fisket.

För det svenska östersjöfisket har torskfisket sedan gammalt stor betydelse. Sedan mitten av 1980-talet har torsktillgången minskat kraftigt, vilket medfört stora problem för yrkesfisket exempelvis på Öland, Gotland och i Västerviksregionen. Orsaken till nedgången i torskfisket är minskade årsklasser. Vad som i sin tur har medfört årsklassminskningar är däremot inte alls klarlagt. Det kustnära fisket vid södra östersjökusten med fasta redskap (bottengarn) är beroende av god tillgång på ål. På senare år har en förödande sjukdom drabbat ålbestånden på långa kuststräckor och lett till försämrade fångster för kust- och skärgårdsfisket.

Problemställningar av detta slag är exempel på akuta arbetsuppgifter för ett Östersjölaboratorium, där närheten till arbetsområdet blir av avgörande betydelse.

Vi är väl medvetna om att etableringen av Östersjölaboratoriet måste ske till lägsta möjliga kostnader men samtidigt få en sådan uppläggningskompetens kan erbjudas. Vi anser därför att den bas av resurser och kompetens som redan i dag finns i Kalmar bör utgöra grunden för laboratoriets verksamhet. Genom relativt begränsade insatser kan man vidareutveckla denna verksamhet med bl. a. laboratorieresurser.

De basresurser som idag finns i Kalmar kan beskrivas på följande sätt.

- Högskolans institution för naturvetenskap med teknik är tvärvetenskapligt uppbyggd kring miljö- och kemiområdena med goda personella och materiella resurser. Vid institutionen finns sålunda elva fil. doktorer, en teknologie lic., två civilingenjörer och 11 fil. kand./mag. med specialkunskaper inom olika delar av biologi-, kemi- och geologiområdena. Till detta kommer teknisk personal som instrumentmakare och laboratorieassistenter m. fl.

Institutionen är väl försedd med olika typer av mikroskop, provtagningsinstrument, fältinstrument, geologisk utrustning, provberedningsutrustning och kemiska analysinstrument. Utrustningen är genomgående modern och av hög klass. Institutionen har moderna laboratorie- och undervisningslokaler, bibliotek och verkstad samt en ändamålsenlig forskningsbåt för undersökning och provtagningsverksamhet även i öppet hav.

Undervisning, undersökning och forskning vid institutionen har en stark inriktning mot kustzonen och bräckvattenmiljön i Östersjön. En forskningsgrupp under samlingsnamnet "Kustekologi" har konstituerats. Gruppens arbete är idag koncentrerat till ett antal områden, där recipientkontroll och planering i kustzonen är de största. I anslutning till detta program genomförs miljödokumentation och uppföljning av fiskodlingar. Verksamhetsområdet är främst Kalmar län men även Blekinge.

- Fiskeristyrelsen har sedan 1972 ett utredningskontor lokaliserat till Kalmar. Vid utredningskontoret, vars arbetsområde omfattar Stockholms län, Södermanlands län, Östergötlands län, Kalmar län, Gotlands län och Blekinge län finns regionalt anknuten fiskeribiologisk expertis. Fiskeristyrelsen har sina närmaste kustförlagda utredningskontor i Göteborg och Härnösand. Denna fiskeristyrelsens redan etablerade lokalisering kommer att vara av positiv betydelse för ett blivande Östersjölaboratorium.
- I Kalmar finns goda möjligheter till lämpliga lägen för lokalisering av laboratorium för experimentell verksamhet med tillgång till östersjövattnen. Kommunen är beredd att medverka till att finna en lokalisering i överensstämmelse med utredningens intentioner.
- Till lokaliseringens bild hör också att u/f Argos skall ha en anföringsplats. Det finns goda möjligheter och olika alternativ att finna en sådan plats i Kalmar hamn i anslutning till lokaliseringen av laboratoriet.
- Vidare är det värdefullt att Svelab har tillgång till regional veterinärmedicinsk expertis och ett bakteriologiskt laboratorium i Kalmar, som aktivt kan medverka i arbetet med att lösa ålsjukdomen och andra fisksjukdomsfrågor, exempelvis på fiskodlingsområdet.
- På cirka tio mils avstånd från Kalmar ligger Slingsö som genom sin tillgång på både sött och bräckt vatten skapar möjligheter för experimentell kassodling, detta som ett eventuellt framtida komplement till laborieverksamheten i Kalmar.

Från Kalmar län finns intresse och beredskap att medverka i det utredningsarbete som kommer att ske kring ett blivande Östersjölaboratorium. Så snart direktiven för den kommande utredningen föreligger och det tydli-

gare kan uppfattas vilka konkreta krav som ställs på laboratorieverksamheten, kan ett förslag avseende lokaliseringen lämnas.

Mot. 1987/88
Jo430

Hemställan

Med hänvisning till vad som i motionen anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ett Östersjölaboratorium i första hand i fiskeriverkets regi, alternativt i annan form, skall inrättas och lokaliseras till Kalmar.

Stockholm den 26 januari 1988

Bertil Danielsson (m)

Gösta Andersson (c)

Ingrid Hasselström-Nyvall (fp)